

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ БІЛІМ ЖӘНЕ ФЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ
ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ
БИОЛОГИЯ ЖӘНЕ БИОТЕХНОЛОГИЯ ФАКУЛЬТЕТІ

IV ХАЛЫҚАРАЛЫҚ ФАРАБИ ОҚУЛАРЫ

Алматы, Қазақстан, 4-21 сәуір, 2017 жыл

Студенттер мен жас ғалымдардың

«ФАРАБИ ӘЛЕМІ»

атты халықаралық ғылыми конференциясының
МАТЕРИАЛДАРЫ

Алматы, Қазақстан, 10-11 сәуір, 2017 жыл

IV МЕЖДУНАРОДНЫЕ ФАРАБИЕВСКИЕ ЧТЕНИЯ

Алматы, Казахстан, 4-21 апреля 2017 года

МАТЕРИАЛЫ

международной научной конференции
студентов и молодых ученых

«ФАРАБИ ӘЛЕМІ»

Алматы, Казахстан, 10-11 апреля 2017 года

IV INTERNATIONAL FARABI READINGS

Almaty, Kazakhstan, 4-21 April, 2017

MATERIALS

of International Scientific Conference
of Students and Young Scientists

«FARABI ALEMİ»

Almaty, Kazakhstan, 10-11 April, 2017

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІ

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН
MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF REPUBLIC OF KAZAKHSTAN

ӘЛ-ФАРАБИ АТЫНДАҒЫ ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТИ
КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ АЛЬ-ФАРАБИ
AL-FARABI KAZAKH NATIONAL UNIVERSITY

Биология және биотехнология факультеті
Факультет биологии и биотехнологии

IV ХАЛЫҚАРАЛЫҚ
ФАРАБИ ОҚУЛАРЫ
Алматы, Қазақстан, 4-21 сәуір 2017 жыл

Студенттер мен жас ғалымдардың
"ФАРАБИ ӘЛЕМІ"
атты халықаралық ғылыми конференция
МАТЕРИАЛДАРЫ
Алматы, Қазақстан, 10-11 сәуір 2017 жыл

IV МЕЖДУНАРОДНЫЕ
ФАРАБИВЕСКИЕ ЧТЕНИЯ
Алматы, Қазақстан, 4-21 сәуір 2017 жыл

МАТЕРИАЛЫ
международной научной конференции
студентов и молодых ученых
"ФАРАБИ ӘЛЕМІ"
Алматы, Казахстан, 10-11 апреля 2017 года

IV INTERNATIONAL
FARABI READINGS
Almaty, Kazakhstan, April 4-21, 2017

MATERIALS
of International Scientific Conference
of Students and Young Scientists
Almaty, Kazakhstan, April 10-11, 2017

Алматы
"Қазақ университеті"
2017

келілігіне болжам ашып, анықтауга

Антрапометриялық өлшем В.В.Бунактың едісімен жүргізілді, дene саламагын, бойдың тік тұрғандағы ұзындығын, көкірек клеткасының аумагын, қол саусақтарының бұлышын ет күшін және арқаның ишү, жазылу бұлышын етін өлшеу енгізілді.

Бой ұзындығы, дene саламагы және көкірек клеткасының аумагы көрсеткіштерін Кетле индексін және стения индексін пайдаланып есептедік.

Тыныс алу функциясын спирометрдің көмегімен екпенін тіршілік сыйымдылығының көрсеткіштері арқылы бағаладық. Тыныс алу қызметі көрсеткіштің нақты сипаттамасын алу үшін тіршілік индексін пайдаланып есептедік. Жүрек қан-тамырлар жүйесінің жағдайы тыныштық күйде және физикалық жүктеме кезінде жүректің жиырылу жиілігінің көрсеткіші арқылы анықталдық. Артериялық қысымы балаларға арналған манжетка колемін, көндігін ескере отырып, Коротковтың аускультивті едісін пайдаланып олшедік.

Альянган нәтижелерді негізге ала отырып келесі көріткендегі жасалды:

1. Қалалық балалар мен жасоспірімдер ауылдағы өз қатарластарымен салыстырғанда физикалық даму көрсеткіштері бойынша (бой ұзындығы, дene массасы, кордагы май (резервный), бұлышын ет күші) жогары. Ауыл балалары мен жасоспірімдерінің қалалық балалар мен жасоспірімдермен салыстырғанда жүрек қан-тамырлар жүйесінің функционалдық мүмкіншіліктері жогары. Балалар мен жасоспірімдер арасында өмір сүретін жеріне, жынысина, жасына қарамастан торақалыді тиитегілер жиі кездеседі, дигестивті конституцияны тиитегілер саны аз. Астеноидтың және бұлышын етті конституциялық тиитегілер аралық орын алады.

2. Дигестивті тиитің өкілдер морфологиялық көрсеткіштері жогары және кардио-респираторлық жүйелерінің резервтік мүмкіншілігі басқа конституциялық тиитегі өкілдермен салыстырғанда төмен. Ауылдағы жерде өмір сүретіндер жыныстық жетілудің 1-2 жылға кешігіп келуімен ерекшеленеді. Дигестивті және бұлышын етті тиитегі ер және қыз балаларда жыныстық жетілуде басталады.

Ғылыми жетекші: б.ә.к. Джансандурова А.Д.

ИЗУЧЕНИЕ ЭЛЕКТРОПРОВОДИМОСТИ В БИОСИСТЕМАХ

Турауры А., Ергаева К., Ержігіт Г.

КазНМУ имени С.Асфендиярова, Казахстан, г.Алматы

uzamza@mail.ru

Актуальность научного проекта исследование проводимости – это способность проводить возбуждение. Проводимость также обусловлена изменением заряда мембранны при возбуждении. Волна электроотрицательности скользит вдоль мембранны, возникают токи действия между возбужденным и невозбужденным участком мембранны. Электропроводимость является важным фактором жизнеспособности организма.

Цель проекта: Изучение электропроводимости в организме человека.

Задачи проекта:

- 1) Исследовать скорость распространения импульса в биосистемах;
- 2) Заключить все исследования в диаграммах и таблицах.

Для исследования я изучил скорость распространения импульса в миокарде, нейрона, мышцах и зрительной системе.

Способы исследования: Были проведены тесты определяющие скорость, а также изучение достижений других ученых.

Сопоставляя данные, полученные при измерении на низких и высоких частотах, пришли к выводу, что:

- 1) Можно вычислить объем и ионную проводимость межклеточных пространств и цитоплазмы клеток, проницаемость мембран для ионов, емкостные характеристики мембранны.
- 2) Вычислить частоты, на которых наблюдается дисперсия, зависят от величины клеток и объема межклеточных пространств.
- 3) Дисперсия электропроводности биологических систем для клеток крови начинается на частотах порядка нескольких десятков килогерц, для мышечной ткани — несколько килогерц, жировой — сотен килогерц.
- 4) При исследовании электрических характеристик плазматических мембран клеток дисперсия обнаруживается на частотах порядка нескольких десятков герц.

Электрические характеристики тканей и органов на низких частотах зависят от неоднородности расположения клеток и межклеточных пространств и соотношения их объемов. Этот факт используется в реографии и реоэнцефалографии при исследовании изменений кровенаполнения ткани и эластических свойств стенок сосудов. Измерение электропроводности на низких частотах позволяет оценить изменения объема межклеточных пространств, в частности при развитии воспаления. Так, на первых стадиях воспалительного процесса структура клеток изменяется незначительно, и импеданс клеток сохраняет свою величину. По мере набухания клеток и уменьшения объема межклеточных пространств происходит увеличение общего сопротивления системы. На более поздних стадиях развития воспаления импеданс системы уменьшается за счет возрастания проницаемости мембран для различных ионов.

Научный руководитель: Магистр педагогических наук Умирбекова З.К.

БИОЛОГИЯ ПӘНІНЕҢ ОҚУШЫЛАРДЫҢ БІЛІМ САПАСЫН АРТТЫРУДА ЖАҢА ТЕХНОЛОГИЯЛАРДЫ ҚОЛДАНУДЫҢ ТИЙМДІ ӘДІСТЕРІ

Тұсіпжан М., Аязбаева Г.

Әл-фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті, Қазахстан, Алматы к.

marzhan.tussipzhan87@mail.ru

Бұғынғі заман – бәсекелестік пен жогары технологиялардың, ғылым мен білімнің заманы болғандықтанда Қазақстан Республикасының Президенті Н.Ә. Назарбаев «Қазақстан-2050» стратегиясында «Болашакта оржениетті дамыған елдердің катарына еншін заман талабына сай білім кажет. Оған жеткізетін, терезесін тен ететін – білім» деп айтып өткеніндей, еліміздің білім беру саласындағы қазіргі даму кезеңі оқыту үрдісінің технологиялардыру мәселеін басты орынға қойып отыр. Сол себептен де ағарту саласында контеген жұмыстардың алға қойылып, дамыған мемлекеттердің озығы оқыту технологиясын сынақ ретінде енгізіп, оның ерекшеліктері мен танысып контеген мектептер оны қолданыска енгізе бастады да өз нәтижесін көрсете бастады.

Осыған орай мектептердегі негізгі пәндердің бірі болған биология пәнінің жаңа технология бойынша жүргізілуін, оқушылардың білім сапасын арттыру мақсатында 6-8 сыныптар аралығындағы оқушылардың білімді игеру деңгейіне талдау жасады.

Зерттеу жұмысына 6- сыныптан 13, 7- сыныптың 26 оқушысы мен 8- сыныптың 14 оқушысы алынды. Модульдік оқыту технологиясы әдісімен оқушылардың білімді игеру деңгейі окуды бағалау және оку үшін бағалау нәтижелері ойынша жыныстық қорытынды бағалауды көлтіріп шыгарды.

Зерттеу нәтижесі бойынша 6-сыныптарда 4 оқушы «үздік», 5 оқушы «екпінді», 4 оқушы «қанагаттанарлық» болса, 7-сыныптарда 8 оқушы «үздік», 13 оқушы «екпінді», 5 оқушы «қанагаттанарлық» болса, ал 8-сыныптарда 5 оқушы «үздік», 7 оқушы «екпінді», 2 оқушы «қанагаттанарлық» деген бағаны көрсетті.

Зерттеу жұмысының нәтижесінде мектеп оқушыларының биология пәнінен білім сапасы арттыруда жаңа технологияны қолданудың тиімділік екенін олардың жас ерекшелігіне, қызыгуышының байланысты дарынды және талантты балаларды оқытуда қолданылатын әдістердің көмегі зор екені дәлелденді. Яғни, оқушылардың білім алуы барысында бұрынғы дәстүрлі сабак беру тәсілдерімен салыстырғанда контеген артықшыларға ие екеніне көз жеткізіп, сабакты жүргізу барысында қолдануда тиімді әдіс екенін дәлелдедік.

Ғылыми жетекші: б.ә.к., аға оқытушы Аманбаева Г.К.

Засар	24	Мизамов А. Проблемы онкологии в Республике Казахстан	47
	24	Мирасбек Е. Исследование дистантных методов мониторинга загрязнения поверхностных вод бассейна р. Иле	47
	24	Молдабаева Э.Г., Кошербаева А.Ф. Шу стресең ұшыраған буз егуқүйректардың эритроциттер мембранның төзімділігінің езгерүі	48
		Молдаханов Е.С., Алексюк П.Г., Амаркулова Э.І. Ньюкасл ауруы вирусының қарсы вакцинаның тиімділігіне компоненттік құрамының есері	48
		Мусабек А. Биомеханика мышцы	49
		Мухитдинова Г.П., Охас И.М. Студенттердің жүрек-қантамырлар жүйесінің бейімделу потенциалдық деңгейін бағалау	49
и бар	26	Мұхтарова А. Білім беру үрдісіндегі зейін кассиеттерін анықтау	49
ерин	26	Мұхитқызы Ә., Жылқыбаева Ә. Студенттердегі артериальды қысымының тәуліктік динамикасы және оның оку жылы барысындағы езгерісін зерттеу	50
	26	Мұхитқызы Ә., Аязбаева Г., Сулеев Н. Студенттердегі жүрек жиырылу жиілігінің тәуліктік үйымдасуы мен олардың оку жылы барысындағы езгерісін зерттеу	50
	27	Нәdir В.К., Сабденалиев М.А. Биологиялық жасушаларды зерттеу әдістері	50
	27	Nuerbahei Houwat, Muhemaiti Yueerlin, Gulishayia Duisanbai. Study on the effect of the Kazakh traditional medicine kezimuk granules to the immunologic function of cyclophosphamide induced immunosuppressed mice	51
	28	Нурмолдин Ш.М., Качиева З.С. Исследование метаболизма плазмы крови при различных заболеваниях	51
	28	Нұрлан Ф.Н. Жогары сыйып окушылардың кан жүйесін туралы білім деңгейін бағалау	52
	28	Нұрымова А., Туракова Ж., Рысбекова А. Жастар арасында көз ауруларының таралуы	52
	29	Оралбек А.Н. Физикалық жүктемеге дейінгі және кейінгі адамың кардиореспираторлық жүйесінің тәуліктік биологиялық ыргагының энтропиялық көрсеткіштерін зерттеу	52
	29	Оралханова М.А., Абдрахманова Д.Қ., Кенжебек Р. Жануарлардагы негізгі тамырлардың қамтамасыз ету деңгейін және қанниң ағу жылдамдығын зерттеу	53
ерин	30	Осиқбаева С.О. Действие полифенолов на сигнальные клеточные пути опухолевых клеток	53
	30	Осиқбаева С.О. Энергетический метаболизм раковых клеток	53
	30	Охас И.М., Мұхитдинова Г.П. Студенттердің респираторлық жүйесінің оку үдерісіне бейімделу ерекшеліктері	54
	31	Umırzakova A.N. The role of Zoos literatures in education for class Arachnida	54
	31	Пинский И.В. Связывание miR-494-5р и miR-578 С mRNA генов титина приматов	54
	32	Полатбеков А. Влияние адекватности использования ингаляционных препаратов на течение бронхиальной астмы	55
	32	Разиева К.Д. Изучение активации NF-КВ сигнального пути иммунных клеток координационным соединением йода	55
	32	Сагадиева Б. Исследование блок как переносчиков инфекционных заболеваний	55
	32	Садыков М.Ә., Утебаева Г.А. Кансорғының косқанаттың жәндіктерді (Diptera: Culicidae, Tabanidae, Simuliidae, Ceratopogonidae, Phlebotomidae) ұстая және санак жүргізу әдістеріне шолу	56
	33	Сазанова А.А., Лесбекова М.М., Оралканова Ж.О., Намыс С.С. Оку процесінде қолданылатын электромагниттік өрістің жақыннан көріш студенттердің жүрек қызметініне есептің әдісі бойынша зерттеу	56
	33	Сатыбалдинова А. Гипертонияның гипоксия әдісімен емдеу жолдарын зерттеу	57
	34	Сейтанизова А.А. Биологиялық белсенеді заттардың эритроциттер мембранның төзімділігіне есептің анықтау	57
	35	Serikova G.G. Genetic engineering: using and consequences	57
	35	Сулейменова Р.А. Кейс-стади әдісін пайдаланып «Жануартану» пәнін оқытудағы кейір нәтижелер	58
	35	Сырайыл С. Дәрілік осімдіктер курсынан білім беруде инновациялық әдістің маңызы	58
	36	Сибуряр Джунайдулла. Влияние лазерного облучения и действия высокочастотного электромагнитного поля на характер кислотного гемолиза	58
	36	Sirajul I. Health care in India	59
	37	Татаева С.Т., Холдорова А.К. Сұт тұзу кезеңінде стреске ұшыраған егуқүйректардың эритроциттер мембранның төзімділігінің езгерүі	59
	37	Ташбаева А.И., Султанова Г.Б. Исследование функционального состояния гипофизарно-тиреоидной системы у новорожденных детей	59
ал	37		
	38	Тәнірбергенова Ә.Ә. Адамдардың жылулық стресс және жылу стресс белоктары	60
	38	Tangirbergenova A.O. Heat stress and heat shock proteins in humans	60
	38	Темирбекова М.Н. Методика лабораторных занятий на модельном объекте Drosophila melanogaster	61
	39	Tlegen D.A., Sakenova Zh.E. Features of the thermodynamic calculation of the new isonicotinic hydrazide derivative	61
	39	Тлеуқабыл М. Оку үрдісінде окушылардың функциональдық құйын бағалау	61
	40	Токтарова А. Влияние звуковых волн на организм человека	62
	40	Токтыбай А.К., Аманбай Б.Б., Алтай М.А., Жұмадилла А.И. Студенттердің денсаулық құйын анықтайдын индикатор ретінде терідегі биологиялық активті нүктелердің электротранзисторлардың колдану	62
	40	Төлеухан А. Жасөспірімдердің морфофункциональдық даму ерекшеліктерін зерттеу	62
	41	Тураулы А., Ертсева Қ., Еркінгіт Г. Изучение электропроводимости в биосистемах	63
	41	✓ Түсінжан М., Аязбаева Г. Биология пәнінен окушылардың білім сапасын арттыруды жаңа технологиялардың қолданудың тиімді әдістері	63
	42	Үсінғалиева Н.М. Исследование спирометрических показаний у студентов Акмолинской и Алматинской областей	63
	42	Үсінбек Б.А. Проблема биогенезации воды и здоровье населения Республики Казахстан	64
	42	Ussipbek B.A., Yessenbek A. The impact of crude oil on hematological parameters of blood of lab rats in the experiment	64
	43	Утебаева Г.А. Үрғыз – Торғай мемлекеттік табиги резерватының шөлді-дала зонасында кездесетін насекомдар	65
	43	Шарипбай И. Показатели физического развития студентов КазНУ имени Аль-Фараби занимающихся физической культурой	65

СЕКЦИЯ 3. ПРОБЛЕМЫ ГЕНЕТИКИ, МОЛЕКУЛЯРНОЙ БИОЛОГИИ И ЭКОЛОГИИ

44	Абделинек Б., Бидахметова М., Сербасева А.Д. Жаздық жұмсақ бидай сорттарынан алынған мутанттарға генетикалық талдаулар жүргізу	66
44	Abdeshev K.S. Allium-test for Kazakhstan plant extracts	66
45	Abramyan T.P., Mussa A.M., Khamdiyeva O.Kh. Detection of genetic disorders in the C-kit oncogene in patients with lung cancer in population of Kazakhstan	66
45	Абузарова М.Е. Жұмсақ бидай сорттарының қоңыр тат ауруына төзімділігіне генетикалық бағалау	67
45	Айдарбекова М.Б. Жаңа модельдік объектін <i>in vitro</i> оргасына енгізу	67
46	Ақыш С. Жұмсақ бидай будандарын сандық және сапалық белгілері бойынша селекциялық-генетикалық зерттеу	67
46	Асанова Ж.Г., Жумабеков Е.Ж., Сембеков М.Т., Шаденова Е.А. Қызыл кайынды микроклонды қобейту әдісінен ерекшеліктері	68
46	Ахтемова Н.Д., Касымбеков Е.Т., Сулейменова С.А. Молекулярно-генетическая характеристика коронавируса, циркулирующих среди домашних птиц Казахстана	68